

PROBLEMATIKA LATINIZIRANJA *HANGEULA* V SLOVENŠČINO

Iva ZIRALDO

študentka na Oddelku za azijske in afriške študije, FFUL
luknjavnogavici@yahoo.com

Jasmina KROFIČ

študentka na Oddelku za azijske in afriške študije, FFUL
jasmina.krofic@gmail.com

Izvleček

Slovenski pravopis korejskega jezika in iz korejščine prevzetih besed ne obravnava. Ker se v časopisih in drugje pojavlja vedno več tujk iz korejščine in jih avtorji zapisujejo po svoje, je potrebno zapis čim prej poenotiti, da ne bi prišlo do nesporazumov.

Latinizacija korejskega jezika ni problem le v Sloveniji, temveč tudi v Koreji. Obstaja več različnih sistemov latinizacije. Trenutno je v Republiki Koreji v veljavi prenovljeni sistem iz leta 2000, v Demokratični ljudski republiki Koreji pa še vedno sistem McCune-Reischauer, katerega so na jugu zaradi prevelike uporabe diakritičnih znakov in apostrofov opustili. Problem pri latinizaciji korejskega jezika ni samo, da je vse glasove težko prečrkovati v latinico, ampak tudi, da se vsi ne držijo veljavnega sistema. Tako se pri zapisu lastnih imen večinoma ne držijo nobenega sistema, krajevna imena so zapisana po prenovljenem sistemu, imena raznih prireditev, univerz itd., v katerih se prav tako pojavljajo krajevna imena, so le-ta zapisana še po starem sistemu.

Korejci se problema latinizacije svojega jezika zavedajo in Republiki Koreji znova potekajo razprave, da bi prenovili sistem in ga poenotili, predvsem kar se tiče zapisa lastnih imen. Podpirava pa pravilo, naj se lastna imena Korejcev in Korejk v slovenskem jeziku zapisujejo tako, kot jih zapisujejo sami. Zaradi morfofonoloških posebnosti brez primernega poznavanja korejskega jezika latiniziranje ni možno.

Glede na to, da je v slovenščini število prevzetih besed iz korejskega jezika obvladljivo, bi se bilo smiselno čim prej dogovoriti, kako bomo te besede pravilno zapisovali.

Ključne besede: hangeul; latinizacija korejščine; sistem McCune-Reischauer; prenovljen sistem latinizacije; korejska lastna imena; problematika latinizacije korejščine

Abstract

Slovenian grammar does not deal with Korean language and words of Korean origin. Since the number of Korean words in newspapers and other media in Slovenia is increasing, and different writers romanize these words in different ways, a need exists for a uniform transliteration system as soon as possible in order to avoid misapprehensions.

The romanization of Korean is not a problem only in Slovenia but also in Korea. There are several systems of romanization. At the moment the Republic of Korea is using the Revised Romanization system, which was approved in the year 2000, while the Democratic People's Republic of Korea uses the McCune-Reischauer system. The Republic of Korea stopped using the McCune-Reischauer system because of the inconvenient usage of diacritics and apostrophes. The problem of romanization of Korean consists not only in the difficulty of transcription but also the fact that not everyone follows the approved system. When writing proper names typically none of the existing systems is followed. Geographical names are written according to the Revised Romanization system, while names of universities, festivals etc., which include geographical names as well, are still written according to the McCune-Reischauer system.

Koreans are aware of the problem of romanization and recently there has been new discussion in the Republic of Korea about another revision and the unification of the romanization of personal names. There is, however, an established convention according to which each individual writes their own name as wished. Due to specific morphophonological characteristics of the Korean language, consistent Romanization is impossible without adequate knowledge of the language.

Since there are currently few Korean words used in Slovenian language an opportunity exists to establish an agreed spelling convention without the excessive revision that might be required later.

Keywords: Hangeul; romanization of Korean; McCune-Reischauer system; revised Romanization; Korean proper names; problems of romanization of Korean

1. Korejska pisava

Sodobni korejski jezik se zapisuje s pisavo *hangeul*, v nekaterih primerih pa tudi s kitajskimi pismenkami (predvsem v časopisih in strokovnih besedilih). *Hangeul* je fonetični zapis korejskega jezika. Do 15. stoletja so uporabljali kitajske pismenke (*hanja*¹), leta 1446 v času dinastije Joseon², pa so pod vladavino kralja Sejonga Velikega razvili alfabetsko pisavo *hangeul*. Ta je bolj ustrezala korejskemu jeziku, vendar so *hangeul* kot uradno pisavo z manjšimi popravki sprejeli šele konec 19. stoletja. V 19. in 20. stoletju je bila zelo razširjena uporaba kombinacije *hangeula* in kitajskih pismenk. Od leta 1945 pa je uporaba kitajskih pismenk zelo upadla. (Omiglot)

¹ IPA /hɛ:ntɕɐ/ oziroma poenostavljen zapis izgovarjave [handža]

² V slovenščini je možno najti tudi zapis Čoson, kar izhaja iz Chosŏn (po sistemu latinizacije McCune-Reischauer). Po prenovljenem sistemu latinizacije je pravilen zapis Joseon.

Hangeul je sestavljen iz 24 črk (*jamo*³), ki zapisujejo 14 soglasnikov in 10 samoglasnikov. Vsak zlog je nadalje sestavljen iz vsaj dveh glasov; enega soglasnika in enega samoglasnika. Oblika črk za zapis soglasnikov oponaša obliko ust ob izgovorjavi le-teh.

Obstaja več vrst zlogov, ki se zapisujejo na naslednje načine:

Soglasnik + samoglasnik, npr.

ㄱ [g] + ㅏ [a] = ㄱㅏ [ga]

Soglasnik + samoglasnik + soglasnik, npr.

ㄱ [g] + ㅏ [a] + ㅇ [ng] = ㄱㅇ [gang]

Soglasnik + samoglasnik + soglasnik + soglasnik, npr.

ㄱ [g] + ㅏ [a] + ㅑ [b] + ㅓ [s] = ㄱㅑㅓ [gabs]

2. Sistemi latinizacije

Obstaja vsaj 6 sistemov za latinizacijo korejskega jezika. Izgovorjava soglasnikov je v korejščini morfofonološko pogojena, zaradi česar je skoraj nemogoče ustvariti enovit sistem latinizacije, ki bi zajel vse posebnosti. Od leta 1984 je bil v uporabi sistem McCune-Reischauer, ki so ga z manjšimi spremembami uporabljali do leta 2000. V Republiki Koreji od leta 2000 uporabljajo prenovljen sistem, v Demokratični ljudski republiki Koreji pa uporabljajo še vedno sistem McCune-Reischauer. Glavni razlog za prenovo sistema je bila želja po poenostavitvi, saj stari sistem vsebuje veliko apostrofov in diakritičnih znakov. Novi sistem je odpravil uporabo teh znakov in se omejil na uporabo angleške abecede. Vendar ima tudi prenovljeni sistem veliko pomanjkljivosti, saj je pogosto dvoumen in ne ločuje med aspiriranimi in neaspiriranimi glasovi. Predvsem je pogosta menjava sistemov povzročila veliko zmedo, saj prevzem novega sistema ni popolnoma zamenjal starega. Čeprav naj bi se vse zapisovalo po novem sistemu, se uporabljata še vedno oba. Drugo največje mesto v Republiki Koreji se po prenovljenem sistemu napiše Busan, marsikje pa lahko še zasledimo zapis Pusan. Najpogostejše so ohranili stari zapis (po sistemu McCune-Reischauer) v lastnih imenih univerz, festivalov ipd., kjer so se imena že uveljavila. Tako se na primer Pusan International Film festival (Mednarodni filmski festival Pusan) odvija v Busanu in ne v Pusanu. Pri imenih Univerze Kyungpook in časopisa Kyongbuk pa gre le za različen zapis istega imena province Gyeongbuk (경북). Zaradi tega pride predvsem pri tujcih, ki niso seznanjeni s to problematiko, do nesporazumov.

³ Poenostavljen zapis izgovarjave [džamo].

3. Problemi latinizacije

Problemov pri zapisovanju korejskih besed v latinici je več. Eden glavnih problemov je, da obstaja več sistemov latiniziranja, in da se marsikdaj ne držijo nobenega sistema (na primer pri latiniziranju imen glas u ㅜ velikokrat zapisujejo kot oo)⁴.

Vzrok za več sistemov prečrkovanja so fonetične posebnosti v korejskem jeziku, ki jih težko latiniziramo. Samoglasnik — (eu) se bere kot polglasnik [ɯ], ki ga v slovenščini ne zapisujemo. Besedo 음 po prenovljenem sistemu zapisujemo kot »**eu**m«, ker za ta glas ni drugega ustreznega zapisa. Problem je tudi sestavljen samoglasnik ㅟ (ui). Svojljni členek 의 izgovarjamo kot [e] v besedi 편의 beremo 의 kot [wi], v imenu 세희⁵ se bere 희 kot [hi].

Dvema različicama e-ja (ㅔ, ㅐ) pripada v *hangeulu* poseben zapis. Besedo 새 latiniziramo »sae«, besedo 세 pa »se«. Razlika med obema e-jema je tako majhna, da ju ne loči niti večina Korejcev. Fonetično bi zapisali ㅔ [e] in ㅐ [ɛ] (Kim, 1999).

V primeru različnih izgovorjav k-ja (ㄱ, ㅋ, ㆁ) in drugih soglasnikov je težko z latinizacijo ponazoriti fonetične posebnosti. Rešitev je ponujal sistem McCune-Reischauer, pri kateremu se ㄱ zapisuje s k ali g (glede na mesto v besedi), ㅋ kot k' in ㆁ kot kk. Vendar ima tudi ta sistem pomanjkljivosti, saj je zaradi apostrofov in diakritičnih znakov težje pisati na tipkovnico in je zato zapis manj praktičen. Prav tako lahko v tem sistemu pride do nesporazumov v primeru nepoznavanja korejskega jezika. Obstaja nevarnost, da bi črko ㆁ (kk) prebrali v latinici kot grlni zapornik, kot ga pozna japonščina. To ni pravilno, saj v tem primeru gre le za neaspiriran k.

Naslednja težava je, da brez poznavanja korejščine skoraj ni mogoče latinizirati besed samo na podlagi tabele za prečrkovanje, kjer je za vsako črko v *hangeulu* določena črka v latinici (na primer ㅏ je a). V korejščini namreč v nekaterih primerih na stiku dveh morfemov pride do asimilacije glasov, kjer se zadnji soglasnik prvega morfema in prvi soglasnik drugega morfema zlijeta. Tako na primer zapišemo kraljestvo 신라 Shilla, in ne Shinla, ker se kombinacija N + L, prebere kot LL. Podobno se sončni vzhod 해돋이 ne zapiše »haedodi«, kot bi predvidevali, temveč se pravilno latinizira »haedoji«, saj v tem primeru gre za posebnost pri izgovorjavi.

Še nekaj primerov zlivanja glasov pri krajevnih imenih:

독립문 (dok-rip-mun) Dongnimmun

종로 2가 (jong-ro-2(i)-ga) Jongno 2(i)-ga

대학로 (dae-hak-ro) Daehangno

⁴ Primer: angleško ime banke 우리 은행 (Uri eunhaeng) je Woori Bank.

⁵ 세희 Sehee je še en primer prostega latiniziranja lastnega imena, saj zapisa tega glasu kot »ee« ne najdemo v nobenem sistemu.

Tabela Korean Romanization Chart (Glossika Inc.) navaja veliko primerov, kako se izgovorijo zlitih glasovi, latinizirani po prenovljenem sistemu:

Tabela 1: Prenovljeni latinizirani zapis zlitih glasov
(po Korean Romanization Chart, Glossika Inc.)

	Začetni glas →	ㅇ	ㄱ	ㄴ	ㄷ	ㄹ	ㅁ	ㅂ	ㅅ	ㅈ	ㅊ	ㅋ	ㅌ	ㅍ	ㅎ
Končni glas ↓			g	n	d	r	m	b	s	j	ch	k	t	p	h
ㄱ	k	g	kg	ngn	kd	ngn	ngm	kb	ks	kj	kch	kk	kt	kp	kh
ㄴ	n	n	ng	nn	nd	ll, nn	nm	nb	ks	nj	nch	nk	nt	np	nh
ㄷ	t	d	tg	nn	td	nn	nm	tb	ts	tj	tch	tk	tt	tp	t
ㄹ	l	r	lg	ll, nn	ld	ll	lm	lb	ls	lj	lch	lk	lt	lp	lh
ㅁ	m	m	mg	mn	md	mn	mm	mb	ms	mj	mch	mk	mt	mp	mh
ㅂ	p	b	pg	mn	pd	mn	mm	pb	ps	pj	pch	pk	pt	pp	ph
ㅅ	s	s	tg	tn	td	tl	tm	tb	ss	tj	tch	tk	tth	tp	t
ㅇ	ng	ng	ngg	ngn	ngd	ngn	ngm	ngb	ngs	ngj	ngch	ngk	ngt	ngp	nggh
ㅈ	j	j	tg	tn	td	tl	tm	tb	ts	tj	tch	tk	tt	tp	ch
ㅊ	ch	ch	tg	tn	tt	tl	tm	tb	ts	cch	cch	tk	tt	tp	ch
ㅎ	h	h	k	n	t	l	m	p	s	ch	ch	k	t	p	h

Vendar tega ponovno ne moremo uporabiti v vseh primerih.

Pomembno je, da pazimo na lego posamezne črke v besedi, saj se včasih ㄱ izgovori bližje k-ju, ko mu sledi soglasnik, ali če stoji na koncu besede, in bližje g-ju, če stoji pred samoglasnikom.

Korejski jezik bi se naj torej latiniziral glede na pravilno izgovorjavo besed in ne samo glede na zapis v *hangeulu*. Glavni namen latinizacije je namreč, da bi korejske besede izgovarjali čim bolj podobno pravilni korejski izgovorjavi.

Glas ㅜ (u) najdemo ponekod latiniziran kot “oo” (primer časopis *Joongang Dayli*), čeprav tega zapisa ni v nobenem sistemu. Podobno je z glasom ㅛ (eo), ki ga v nekaterih primerih zapisujejo kot “u” (primer Kim Ki-duk), česar tudi ne najdemo v nobenem sistemu. Predvidevamo lahko, da so imena zapisali čim bolj v skladu z angleško izgovorjavo. Ker ima trenutno še vsak pravico zapisati svoje ime v latinici,

⁶ Istoimenska univerza se latinizira kot Chung-Ang.

kot mu ustreza, ne moremo trditi, da je tak zapis napačen. Obstaja le nevarnost, da govorci drugih jezikov tako zapisanih imen ne izgovarjajo pravilno.

4. Imena po kitajskem vzorcu

Velika večina korejskih imen je po kitajskem vzorcu sestavljena iz treh zlogov. Razen v redkih primerih predstavlja prvi zlog priimek, druga dva pa ime.

Praviloma izhajajo iz prvotnega zapisa v kitajskih pismenkah. Priimek in ime, ki stoji za njim, pregibamo kot eno enoto. Pri prečrkovanju v latinične pisave se vsak posameznik sam odloča, kako bo njegovo ime zapisano. Sam se odloči tudi glede velikih začetnic in o uporabi vezaja v svojem imenu. Tako so pravilni vsi sledeči zapisi: Kim Dong Jun, Kim Dong jun, Kim Dong-Jun, Kim Dong-jun, Kim Dongjun, Kim DongJun. Po pravilih Nacionalnega inštituta za korejski jezik (The National Institute of the Korean Language) bi bil najbolj pravilen zapis Kim Dongjun.

V slovenskih časopisih prihaja do zmede pri zapisovanju imena severnokorejskega diktatorja Kim Jong Ila. V nekaterih medijih lahko zasledimo zapis Kim Džong Il, v drugih Kim Jong Il, v tretjih kar oba zapisa v enem članku. Da bi se izognili nesporazumom in poenotili zapis predlagava, naj se vsi držijo pravila, da lastnih imen ne slovenimo, se pravi pustimo zapis Kim Jong Il.

Včasih se pri latinizaciji lastnih imen posamezniki ne ozirajo na nobenega od obstoječih sistemov. Že korejski časopisi, ki izhajajo v angleščini, zapisujejo imena na različne načine. Praviloma naj se po prenovljenem sistemu za latiniziranje korejščine ne bi uporabljalo vezaja. Kljub temu ga uporabljajo tudi v časopisnih člankih. V istem članku se včasih pojavi zapis dveh imen na dva različna načina (z vezajem in brez). Poleg tega nekateri pišejo priimek za imenom po zahodnem načinu, drugi ga pustijo pred imenom, tako kot se to zapisuje v korejščini.

V Republiki Koreji trenutno poteka razprava o tem, da bi ponovno reformirali zapis imen in ga poenotili. To so poskusili narediti že s prenovljenim sistemom iz leta 2000, vendar se je le redkokdo odločil za spremembo zapisa lastnega imena. Najbolj razširjen priimek v Koreji bi se po najnovejšem sistemu na primer namesto Kim, kot se zapisuje sedaj, zapisoval Gim.

Latinizacija najpogostejših korejskih priimkov je prikazana v sliki 1 na naslednji strani.

Romanization of common Korean surnames			
Surname	Number of examples	Revised Romanization	Spellings in use (as of 2007)
김	13,838	Gim	Kim (99.3 %), Gim (0.6 %), Ghim (0.01 %)
이	9,651	I	Lee (98.5 %), Yi (1 %)
박	5,761	Bak	Park (95.9 %), Bak (1.8 %), Pak (1.7 %)
정	3,218	Jeong	Jung (48.6 %), Jeong (37 %), Chung (9.2 %)
최	3,044	Choe	Choi (93.1 %), Choe (6.5 %)
조	1,919	Jo	Cho (73.1 %), Jo (25.6 %)
강	1,665	Gang	Kang (96.9 %), Gang (2.8 %)
유	1,379	Yu	Yoo (42.6 %), Yu (30.3 %), You (15.9 %)
윤	1,303	Yun	Yoon (46.9 percent), Yun (40.6 percent)
장	1,358	Jang*	Jang (84.5 %), Chang (14.9 %)

*Names are listed in order of prevalence and number of examples found. The exception is Jang; the name is less common in Korea than Yun but there were more examples used for the survey.

Slika 1: Latinizacija pogostih korejskih priimkov
(vir: The National Institute of the Korean Language)

5. Dosedanje slovenjenje in že ustaljena imena

Na tem mestu bi omenili še ustaljeno obliko slovenskega zapisa imena glavnega mesta Republike Koreje, Seul. Po prenovljenem sistemu se zapiše Seoul. Prvi samoglasnik je namreč odprti o (ㅏ), ki se latinizira kot »eo«. V angleškem in francoskem jeziku pravilno izgovarjajo eo kot odprti o. V nemškem jeziku se zapisuje »eo« (Seoul), tudi v nekaterih slovarjih je priporočena izgovorjava o.

V slovenščini se je razširil zapis Seul, katerega tudi tako izgovarjamo (namesto odprtega o-ja izgovarjamo e). Čeprav nima smisla popravljati že ustaljenih besed, lahko na tem mestu omenimo, da se slovenska izgovorjava v tem primeru ne sklada s korejsko.

Ustaljenih korejskih besed v slovenskem jeziku ni veliko. Že za drugo največje mesto v Republiki Koreji ne moremo trditi, da se je kateri od zapisov ustalil, saj približno enako pogosto naletimo na zapis Pusan in Busan. Ker se po prenovljenem sistemu pravilno zapisuje Busan, predlagamo, da se tudi v slovenskem jeziku držimo tega zapisa.

V slovenskem jeziku še ni veliko prevzetih besed iz korejščine. Redki primeri so kimči (김치), katerega bi zapisali *kimchi*⁷. V slovenščini se je že ustalil zapis s č-jem, kar je blizu korejski izgovorjavi, zato zapisa ni potrebno spreminjati. Za borilno

⁷ Po prenovljenem sistemu bi sicer pravilno zapisali gimchi, vendar se je zapis kimchi že ustalil tudi drugod po svetu.

veščino *taekwondo*⁸ (태권도) se je ustalil zapis po prenovljenem sistemu, kot ga uporabljajo v Republiki Koreji⁹. Še dve besedi korejskega izvora, ki sva ju našli v slovenskih medijih, sta *soju*¹⁰ (소주) in *chaebol*¹¹ (재벌), kar bi po prenovljenem sistemu pravilno zapisali *jaebol*.

6. Zapis besed korejskega izvora v slovenskih besedilih

Avtorici predlagava, naj se zapis korejskega jezika v slovenskih besedilih razdelili na tri ravni glede na rabo.

6.3 Prva raven – izvirni korejski zapis

Izvirni zapis korejskega jezika je v pisavi *hangeul*¹². Uporablja se v učbenikih za korejski jezik, v strokovnih besedilih in podobno.

6.4 Druga raven – korejski standardni latinični zapis

Obstaja več standardnih latiničnih zapisov korejskega jezika. Najbolj razširjena sta sistema McCune-Reischauer, ki se v Demokratični ljudski republiki Koreji še vedno uporablja, in prenovljen sistem latinizacije korejščine, ki je uradno v Republiki Koreji v veljavi od leta 2000. Prenovljen sistem se uporablja za zapis krajevnih imen, v primeru osebnih imen pa je stvar odločitve vsakega posameznika, kako bo prečrkoval svoje ime. Večinoma se pri prečrkovanju osebnih imen ne držijo nobenega sistema, temveč ga prečrkujejo čim bolj v skladu z izgovorjavo v angleškem jeziku. Ker zaradi velikega števila sistemov latinizacije prihaja do zmede in različnih zapisov istih besed, je Predsedniški svet za nacionalno konkurenčnost¹³ dal predlog za ponovno prenovo latinizacije korejske pisave do leta 2011. Trenutno poteka razprava o tem, da bi ponovno reformirali tudi zapis imen in ga poenotili¹⁴. To so poskusili narediti že s prenovljenim sistemom iz leta 2000, vendar se je le redkokdo odločil za spremembo zapisa lastnega imena. Najbolj razširjen korejski priimek bi se po najnovejšem sistemu na primer namesto dosedanjega Kim zapisoval Gim.

⁸ Poenostavljen zapis izgovarjave [tekvondo]

⁹ Podatki so iz korpusov slovenskega jezika Fida plus in Nova beseda.

¹⁰ Poenostavljen zapis izgovarjave [sodžu], mesto Suzhou.

¹¹ Poenostavljen zapis izgovarjave [čebol], konglomerat.

¹² V Demokratični ljudski republiki Koreji se ta pisava imenuje 조선글 *Chosŏn'gŭl/Joseongeul*.

¹³ Presidential Council on National Competitiveness.

¹⁴ Park Sun-young, Korean romanization could again see revision. JoongAng Ilbo (online). 8.7.2009 (citirano 20.9.2009) Dostopno na naslovu:
<http://joongangdaily.joins.com/article/view.asp?aid=2907132>

Ne glede na to, kateri sistem latinizacije uporabljamo, pa je zaradi morfonoloških posebnosti (zlivanja glasov ipd.) skoraj nemogoče pravilno prečrkovati vse besede iz *hangeula* brez znanja korejskega jezika. (Glej poglavje 3 o problemih latinizacije.)

Krajevna in druga imena zapisujemo po uradnem prenovljenem sistemu latiniziranja. Tako recimo ne pišemo več Pusan, temveč Busan. Izjema so že uveljavljene poslovenjene oblike: Seul, Pjongjang, dinastija Čoson, ki jih več ni smiselno spreminjati.

Nadalje se uporablja za citatni zapis naslovov umetniških in drugih del, pojmov v strokovnih in znanstvenih besedilih (v tem primeru jih zapisujemo ležeče ali v narekovajih) in za zapis hišnih naslovov v prevodih uradnih listin. Priporočljivo je, da se pri prevajanju uradnih listin upošteva že izbrano latinizirano obliko osebnega imena in naslova v izvirniku listine in se tako izogne morebitnim nevšečnostim zaradi neskladja med izvirno in prevedeno listino.

6.5 Tretja raven – prečrkovanje v slovenščino

Uporablja se za zapis besed korejskega izvora, predvsem občnih imen v nestrokovnih, poljudnih in literarnih besedilih. Prečrkovanje, lahko pa tudi prevod, osebnih imen v slovenščino je dopuščeno pri zapisu imen nastopajočih v literarnih besedilih, zlasti v otroških in domišljjskih pripovedih.

Na primer v ljudski pravljici 장화홍련전 *Janghwa Hongryeon jeon* (Zgodba o Vrtnici in Rdečem Lotosu), bi po prenovljenem sistemu ime junaka latinizirali z Bae. V slovenščini se to izgovori [be], zato je smiselno v prevodu uporabiti slovensko prečrkovanje Be.

Imeni njegovih hčera, Janghwa in Hongryeon, bi lahko prečrkovali v Dzanghva in Hongrjon ali glede na pomen prevedli v Vrtnica in Rdeči Lotos.

V nadaljevanju si oglejmo sistema latinizacije *hangeula* McCune-Reischauer in prenovljen sistem, ter predlog za prečrkovanje v slovenščino na tretji ravni.

Tabela 2: Hangeul, McCune-Reischauer, prenovljen sistem latinizacije ter predlog za prečrkovanje v slovenščino

Hangeul (1. raven)	IPA ¹⁵	McCune- Reischauer (2. raven)	Prenovljen sistem (2. raven)	Zapis v slovenščini (3. raven)
ㅏ	a	a	a	a
ㅑ	ja	ya	ya	ja
ㅓ	ʌ	ō	eo	o
ㅕ	jʌ	yō	yeo	jo
ㅗ	o	o	o	o
ㅛ	jo	yo	yo	jo
ㅜ	u	u	u	u
ㅠ	ju	yu	yu	ju
ㅡ	ɯ	ŭ	eu	u
ㅣ	i	i	i	i
ㅚ	ɛ	ae	ae	e
ㅞ	jɛ	yae	yae	je
ㅙ	e	e	e	e
ㅟ	je	ye	ye	je
ㅜㅓ	we	oe	oe	ve
ㅜㅑ	wi	wi	wi	vi
ㅜㅓ	ui	ŭi	ui	i
ㅜㅑ	wa	wa	wa	va
ㅜㅓ	wɛ	wae	wae	ve
ㅜㅑ	we	we	we	ve
ㅜㅓ	wʌ	wō	wo	vo

¹⁵ Povzeto po Lee, Hyun Bok: Korean. V: *Handbook of International Phonetic Association*. Cambridge: The Press Syndicate of the University of Cambridge, 1999, str. 120 – 123.

Hangeul (1. raven)	IPA ¹⁶	McCune- Reischauer (2. raven)	Prenovljen sistem (2. raven)	Zapis v slovenščini (3. raven)
ㄱ	g	k, g	g, k	g, k*
ㄴ	n	n	n	n
ㄷ	d	t, d	d, t	d, t*
ㄹ	l	l, r	r, l	r, l**
ㅁ	m	m	m	m
ㅂ	b	p, b	b, p	b, p*
ㅅ	z	s	s	s, š***
ㅇ	ŋ	ng	ng	ng ¹⁷
ㅈ	ʃ	ch, j	j	dz
ㅊ	c	ch'	ch	c
ㅋ	c ^h	k'	k	k
ㅌ	t ^h	t'	t	t
ㅍ	p ^h	p'	p	p
ㅎ	h	h	h	h
ㄲ	k	kk	kk	k
ㄴ	t	tt	tt	t
ㅅ	p	pp	pp	p
ㅆ	s	ss	ss	s, š***
ㅈ	c	tch	jj	č

* Glasove ㄱ, ㄷ in ㅂ latiniziramo kot g, d in b, če stojijo na začetku besede in kot k, t in p, ko jim sledi soglasnik, ali če stojijo na koncu besede¹⁸.

** Glas ㄹ zapisujemo kot r, ko stoji na začetku besede in kot l, ko mu sledi soglasnik, ali če stoji na koncu besede.

*** Glas ㅅ zapisujemo kot s, razen v primeru, ko mu sledi i (ㅣ) ali v kombinaciji z ja (ㅈ), jo (ㅊ, ㅆ), ju (ㅈㅊ), je (ㅈㅊ, ㅆㅈ) in ga izgovorimo kot š.

¹⁶ Povzeto po Lee, Hyun Bok: Korean. V: *Handbook of International Phonetic Association*. Cambridge: The Press Syndicate of the University of Cambridge, 1999, str. 120 – 123.

¹⁷ ㅇ na začetku zloga se ne izgovori (ㅇㅈ se bere a).

¹⁸ The National Institute of the Korean Language, Romanization of Korean (online). (citirano 18.9.2009). Dostopno na naslovu: <http://www.korean.go.kr/eng/index.jsp>

7. Pregibanje korejskih besed v slovnščini

7.1 Struktura korejskih osebnih imen

Latinizacija osebnih imen temelji na standardni korejski izgovorjavi. Osebnih imen ne slovenimo. Priimek pišemo pred imenom. Ime in priimek pregibamo kot eno enoto.

V Koreji ima vsak pravico zapisati svoje ime v latinici po lastni izbiri. Na primer, priimek 박 lahko zapišemo vsaj na tri različne načine: Pak, Bak in Park. Stvar posameznika je, za kateri zapis se bo odločil. Uradno naj bi ime pisali brez presledka ali vezaja, vendar je uporaba prepuščena izbiri posameznika.¹⁹

7.2 Pregibanje korejskih osebnih imen

Pregibamo po pravilih za pregibanje slovenskih osebnih imen.

7.2.1 Ženska imena

Ženska imena na –a. Sklanjamo po 1. ženski sklanjatvi, zgled Jana:

Bora – Bore – Bori – Boro ...

Ženska imena na ostale končnice -ng, -n, -m, -ji itd. Sklanjamo po 3. ženski sklanjatvi, zgled Ines, Karin:

Ji Won²⁰ – Ji Won – Ji Won – Ji Won ...
Min Ji²¹ – Min Ji – Min Ji – Min Ji ...

Svojlno obliko ženskih imen tvorimo z obrazilom -in oziroma -jin:

Ji Won - Ji Wonin
Na Yeong²² - Na Yeongin

¹⁹ The National Institute of the Korean Language, Romanization of Korean (online). (citirano 18.9.2009). Dostopno na naslovu: <http://www.korean.go.kr/eng/index.jsp> Prav tam.

²⁰ [dživon]

²¹ [mindži]

²² [najong]

7.2.2 Moška imena

Moška imena, ki se končajo na samoglasnik, sklanjamo po 1. moški sklanjatvi s podaljševanjem osnove:

Jun Yu²³ – Jun Yuja – Jun Yuju – Jun Yuja ...

Moška imena, ki se končajo na soglasnik, sklanjamo po 1. moški sklanjatvi:

Dong Jun – Dong Juna – Dong Junu – Dong Juna ...

Svojilna oblika moških imen. Imenom, ki se končajo na soglasnik ali na -o, dodamo obrazilo -ov oziroma -v. Imenom, ki se končajo na -u ali -i, dodamo obrazilo -jev.

Dong Jun – Dong Junov; Juno²⁴ – Junov

Jun Yu – Jun Yujev

8. Zaključek

Problematika latinizacije korejskega jezika je zelo obširna in bi jo lahko še nadalje in podrobneje raziskovali. Glede na to, da niti v Koreji ni poenotenega sistema, je težko ustvariti nov sistem v slovenščini. Ker lahko predvidevamo, da bo prej ali slej v Slovenijo začelo prihajati vedno več korejskih besed, je potrebno čim prej določiti smernice, po katerih naj bi se te besede zapisovale. V pričujočem članku sva podali nekaj predlogov za zapisovanje korejskih besed v upanju, da bodo vsaj malo pripomogli k razrešitvi tega problema.

Reference

- Glossika Inc., Korean Romanization Chart. Dostopno na naslovu:
<http://www.glossika.com/en/dict/Korpin.pdf>
- Hyouk-Keun Kim, Korean Phonology for the KAEPS system. 25.6.1999. Dostopno na naslovu:
http://www.english-korean.net/kaeps/kor_phon.html
- Kim-Renaud, Young-Key. 1987. *Studies in Korean linguistics*. Hanshin, Seoul.
- Lee, Hyun Bok: Korean. V: *Handbook of International Phonetic Association*. Cambridge: The Press Syndicate of the University of Cambridge, 1999 str. 120 – 123.
- Omniglot, Writing Systems and Languages of the World. 1998-2009. Dostopno na naslovu
<http://www.omniglot.com/writing/korean.htm>

²³ [džunju]

²⁴ [džuno]

Park Sun-young, Korean romanization could again see revision. JoongAng Ilbo. 8.7.2009
Dostopno na naslovu: <http://joongangdaily.joins.com/article/view.asp?aid=2907132>.
The National Institute of the Korean Language, Romanization of Korean . Dostopno na
naslovu: <http://www.korean.go.kr/eng/index.jsp>